

Japonia văzută din Sapporo

Alina Ploscaru

An III, EN-JA (an univ. 2017/2018)

Am reușit să ajung în Japonia în urma unui concurs organizat de universitatea din Sapporo. Concursul a presupus redactarea unui eseu în care să ne prezentăm țara, alături de un videoclip în care să ne prezentăm pe noi, urmând ca două persoane să fie alese pentru a petrece vacanța de iarnă în Sapporo. La început am fost entuziasmată, dar pe parcurs am început să mă gândesc la faptul că învățam japoneză doar de doi ani jumătate, iar colegii cu care urma să concurez avuseseră contact cu limba cât și cu niponi mult mai mult decât mine. Așa că am decis să renunț la a mă înscrie în program; însă când doamna profesor Frețiu a mai întrebat încă o dată cine sunt cei care doresc să se înscrie, am decis să răspund și eu la întrebarea dumneaei. Nu știu exact de ce m-am hotărât să fac asta, dar cred că unul din motive a fost faptul că mulți dintre colegii mei nu voiau să se înscrie pentru că nu erau siguri că vor scrie un eseu suficient de bun. Deși în glumă, le-am spus prietenilor mei că japonezii pun mai mult preț pe drumul care te duce undeva, decât pe succes, nu am realizat că și eu făceam același lucru. Din această cauză cred că am ridicat mâna și m-am înscris în concurs. Și am reușit, alături de Laura (cu care am împărțit locul al doilea) să adăugăm încă un loc pentru excursia din iarnă care inițial presupunea doar două bilete către Japonia, și nu trei. Astfel, din cadrul Universității Babeș-Bolyai au fost alese trei persoane și din cadrul Universității Transilvania, o singură persoană, Ewa, o studentă de origine poloneză.

Experiența japoneză a început înainte de a merge în Sapporo. Primul lucru pe care l-am experimentat a fost diferența de fus orar care combinată cu programul încărcat de la facultate ne îngreuna foarte mult comunicarea cu Nakai Suguru, studentul care a inițiat acest program. Dar datorită acestui lucru ne-am întâlnit și cu conceptul de hataraki-sugi de care ne loveam de atâtea ori în cadrul cursurilor de japoneză. Deși convorbirile pe skype ajungeau de multe ori să se desfășoare după miezul nopții japonez, Suguru continua să spună că bariera temporală nu e o problemă pentru că hataraki-sugi este ceva înnăscut în japonezi. Apoi, odată ajunse în Japonia am avut parte de propria noastră doză din acest stil de viață caracteristic japonezilor; aici mă refer la cele două zile în care a trebuit să gătim mâncăruri cu specific românesc, respectiv polonez, atât pentru studenții de la universitate, cât și pentru elevii de la

liceul Hokusei. Nu cred ca voi putea vreodata să îmi prea bine cum s-a întâmplat totul, însă am reușit să trecem cu bine peste preparatul a patru feluri de pentru 50 de persoane. Ba mai mult, a fost tanoshii mai ales pentru că am fost ajutate de alți studenți. Am învățat cum să întoarcem clătitele cu bețișoare și am rămas uimite să când am aflat că multe dintre persoanele care le-

au încercat, nu gustaseră până atunci faimoasa Nutella, atât de iubită în țările din Europa. Noi le-am spus în glumă că poate acela era unul dintre motivele pentru care japonezii nu se confruntă cu obezitatea în rândul copiilor, dar ei ne-au răspuns că adevăratul motiv este acela că dulciurile europene sunt mult prea dulci pentru gustul japonez. Și într-adevăr, la fel

am crezut și noi. După ce am ajuns în țară și mi-am întrebat familia și prietenii ce lipsește din dulciurile japoneze pe care le-am adus, cu toții au fost de acord că nu sunt la fel de dulci precum cele cu care suntem obișnuiți în România.

Însă diferența de gust nu se oprește doar la deserturi. Majoritatea mâncărilor japoneze sunt total diferite de cele europene, așa că a trebuit să ne adaptăm la un cu totul altfel fel de preparate, multe dintre care au fost pe placul nostru. Ceea ce eu nu am putut mânca, a fost katsuobushi sau fulgii de pește uscat. Am aflat apoi de la gazda mea că niciunul dintre studenții străini care fuseseră la dumneaei de-a lungul a cel puțin douăzeci de ani nu s-a putut adapta la gustul acestui preparat.

Cu toate astea, momentul în care bucătăria românească și cea japoneză s-au întâlnit a fost când doamna Kasai mi-a spus că eu am fost a doua persoană care a putut mânca umeboshi, prunele murate japoneze. Dumneaei a sugerat că probabil din cauză că în România legumele murate sunt pe placul tuturor, atunci nici murăturile japoneze nu pot să ne displacă. Un alt preparat pe care l-am încercat cu toate că domnul Hinkleman ne-a avertizat în privința lui, a fost nattō sau mâncarea pe care japonezii nu o recomandă turiștilor. Duce am gustat-o nu am putut să înțeleg de ce are o reputație atât de temută, deoarece mi s-a părut că gustul de care se feresc turiștii nici măcar nu există, el fiind foarte fad dacă cineva mănâncă nattō fără sosul

de soia. De asemenea, fiecare masă japoneză este alcătuită din mai multe feluri de mâncare, față de cele două feluri principale însoțite de desert sau fructe, cu care eram obișnuită în România. Și nu de puține ori m-am întrebat cum voi putea să gust din toate preparatele. În special masa de Anul Nou a fost extraordinar de bogată și pregătirea ei a început cu o zi înainte de sfârșitul anului.

Un lucru care ne-a surprins pe toate în legătură cu mâncarea a fost cantitatea în care ea este servită la restaurante și food court-urile din Japonia. Cum în Europa se consideră Ne-am gândit că inevitabil influența occidentală se simte și în Japonia și ca porțiile servite la restaurante se conformează încetul cu încetul standardelor europene. De asemenea, am aflat că mulți dintre tinerii japonezi sărbătoresc Crăciunul alături de prieteni, însă nu la casa unuia dintre ei, ci la KFC. Astfel, Japonia a preluat tradiția cinei de Crăciun și a adaptat-o culturii locale, sărbătorind-o în stil american, cu aripioare picante și mult îndrăgitul shortcake.

O alta amintire plăcută legată de Sapporo este simbolul regiunii Hokkaidou, și anume zăpada. Față de zăpada cu care eram obișnuită în țară, cea din Sapporo semăna mai mult cu zahărul pudră decât cu zăpada la care ne așteptam. În plus, pentru că iarna japoneză nu se aseamănă prea mult cu cea de pe continent, temperaturile nu au scăzut niciodată sub mai mult de -7°C , ceea ce a constituit un mare bonus pentru noi. Cum de foarte multe ori a trebuit să mergem pe jos pentru a vizita diferite locații, vremea blândă ne-a ajutat foarte mult, în special când am vizitat satul istoric din Sapporo, unde a trebuit să ne descălțăm de fiecare dată când intram într-o nouă locuință.

Însă ceea ce a făcut ca experiența japoneză să fie cu adevărat de neuitat, au fost

oamenii din jurul nostru. Cu toate că mi s-a spus de mai multe ori că japonezii sunt mai reci în comparație cu europenii, am fost surprinsă să văd cât de primitivi au fost cu noi. Atât studenții cât și elevii au făcut tot ce au putut pentru ca șederea noastră în Japonia să fie cât mai plăcută. Totodată, am asistat alături de ei la cursurile de la universitate și am lucrat în echipe împreună. Fie că a fost vorba de diferențele dintre învățământul românesc și cel japonez, de gătit, sărbătorit Crăciunul la facultate sau de participarea la cursuri ce au avut ca scop schimbul de experiență între studenții români și cei niponi, cu toții au colaborat pentru a ne oferi o vacanță de neuitat.

În plus, nu doar studenții au petrecut timp cu noi. Profesorii de la universitate și liceu s-au implicat foarte mult în proiect. Domnul profesor Sasaki a venit special pentru noi din Kyōto și ne-a pregătit o cina japoneză, iar domnul Shiraishi a rezervat o parte din cursul dumnealui pentru un chestionar despre România. Cât despre domnul Hinkleman, acesta a fost cel mai des alături de noi și nu de puține ori ne-a asigurat transportul până la cămin sau alte locații din oraș.

Totodată, experiența din Sapporo a contribuit mult și la relația mea cu limba japoneză. Dacă până să ajung în Japonia singurele contacte pe care le aveam cu limba erau sub forma

de cărți, articole sau filme animate, odată ajunsă în Sapporo am fost nevoită să vorbesc în japoneză, ceea ce făcusem destul de rar până atunci. Și cu toate că de multe ori îmi era greu să mă exprim așa cum o făceam în scris, am continuat să vorbesc japoneza cât de bine puteam. Recunosc,

totuși, că era mult mai ușor să îi ascult pe cei din jurul meu și că a trebuit să mă bazez pe limba engleză de multe ori. Însă nimic nu putea egala satisfacția pe care o aveam când înțelegeam anunțurile din trenuri sau când recunoșteam diferite kanji-uri de pe afișele din stațiile de metrou. În plus studenții, cât și membrii familiei gazdă au avut grijă să folosească mereu o limba japoneză cât mai clară și cat mai săracă în cuvinte cu citire chinezească. Soții Kasai se

asigurau întotdeauna că înțeleg ceea ce îmi spuneau și de câte ori era nevoie se opreau pentru a-mi explica sensul cuvintelor pe care nu le înțelegeam.

În ceea ce privește spiritualitatea japoneză, am găsit-o cu mult diferită față de cea din Europa. Templele lor, în ciuda numărului mare de vizitatori, nu sunt niciodată gălăgioase, iar preoții sunt văzuți rare ori. Totodată, pentru japonezi mersul la templu se face în orice moment al zilei. La Asakusa am văzut un domn care s-a oprit din alergatul de dimineață pentru a se ruga câteva clipe în fața altarului și apoi și-a continuat joggingul. Tot la Asakusa am găsit un alt element ce m-a surprins plăcut în legătură cu societatea japoneză, și anume grija pe care o acordă lucrurilor din natură. În una din grădinile din jurul templului am descoperit o statuie a lui Budha care era îmbrăcată în haine croșetate pentru ca nu cumva să îi fie frig; la altarul Hokkaidō am surprins o doamnă care săruta un copac, lucru ce nu a atras nicio privire; ba mai mult, a părut cât se poate de natural tocmai pentru că japonezii păstrează o legătură cu natura care pentru străini este uneori dificil de înțeles.

În plus, preocuparea japonezilor pentru ceea ce îi înconjoară nu se oprește doar la micile gesturi făcute de oameni. Ea se reflectă mai ales în faptul că menținerea curățeniei atât în orașe, cât și în mijloacele de transport în comun este extrem de importantă. Dacă în România vedem coșuri de gunoi la fiecare pas, în Japonia acestea există foarte rar și de cele mai multe ori se găsesc în gări. Însă oamenii nici nu par să le simtă lipsa deoarece este obișnuit ca ambalajele, șervețelele sau orice tip de gunoi mic să fie pus în buzunar sau în geantă și aruncat mai apoi acasă, în coșul potrivit fiecărui tip de deșeu. Astfel, japonezii își arată respectul pentru natura înconjurătoare ce le permite să își trăiască viața de zi cu zi.

Toate acestea motive precum și multe alte aspecte m-au făcut să devin și mai interesată de cultura, limba și stilul de viață japonez. Cu siguranță voi continua studiul a tot ceea ce definește Japonia și de asemenea voi păstra legătura atât cu Suguru, Chishio și familia Kasai, sperând ca într-o zi să am ocazia de a-i revedea pe toți cei care ne-au fost alături în cele două săptămâni petrecute în Sapporo.